

gaardseierne, uden at sætte noget som helst Andet istedet, eller i ethvert Tilfælde Noget, som aldeles ikke passede til Forholdene.

Den ærede Minister har for det Første anstillet en Betragtning om, hvorvidt man kunde troe, at Sædegaardseiernes Rettighed til at sidde i Amtsrådene skulde være bortfalden ved Grundloven. Den Gang denne Sag tidligere var paa Bane her i Thinget, bemærkede jeg udtrykkeligt, at Sligt ikke kunde have faldet mig ind, og det var paa Hartkornsubjævningsloven jeg støttede denne min Paastand. Hvad derimod Lehnsefidderne angik, støttede jeg min Formening om, at denne Rettighed maatte anses for bortfalden, paa Grundlovens § 97, og jeg anførte som en rimelig Grund for denne min Formening, at den høitærede Justitsminister under den grundlovgivende Forsamling paa hele Ministeriets Vegne havde givet en officiel Erklæring om, hvad der skulde forstaaes ved Udkastets Udtryk om, at enhver til Adel, Titel og Rang knyttet Forret er affaaret, og da bemærkedes det, at det ikke blot var de reent personlige, men ogsaa de blandede Rettigheder, det vil sige saadanne, der tillige vare betingede af Bestielsen af en vis Eiendom, hvorom Taleren der var. Imidlertid hører jeg idag, at Ministeriet i et Circulaire har vedkjendt sig andre Principer end dem, det dengang udtalte gennem den ærede Justitsminister. Med Hensyn til Spørgsmaalet om, om Grundlovens § 75 maaskee snarere skulde kunne drages frem som Grund for denne Borttagelse af Rettigheden fra Sædegaardseierne til at have Sæde i Amtsrådene, maa jeg bemærke, at det jo vel er sandt, at dengang, man i Stænderne forhandlede den Communallov, som udkom i 1841, dengang blev det netop anført som en Grund, for at give Lehnsefidderne Ret til uden Balg at sidde i Amtsrådene, at de havde Amtmandsmyndighed paa deres Lehn; nu er jo imidlertid denne Myndighed hævet, saa at, selv om Rettigheden ikke kunde anses for umiddelbart at være bortfalden ved Grundlovens § 97 eller 75, troer jeg dog, at dens væsentligste Grund nu er bortfalden, idet man har borttaget den Amtmandsmyndighed, som Lehnsefidderne tidligere have havt. Forøvrigt troede jeg under den Interpellation, jeg tidligere har tilladt mig

at stille om denne Sag, at have Grund til at formode, at den ærede Indenrigsminister saomtrent var enig med mig i den Anskuelse, at Lehnsefidderne ikke mere kunde tilkomme denne Ret.

Den ærede Indenrigsminister har endvidere anført, at, da Ministeriet i det Circulaire til Amtmændene, som han nævnedes, ikke havde omtalt, at Lehnsefiddernes Ret til at være Medlemmer af Amtsrådene ogsaa skulde være bortfalden, skulde det heller ikke kunne gaae an at borttage denne Rettighed siden; dertil maa jeg bemærke, at dengang havde man istunde at forelægge en anden Lov i umiddelbar Forbindelse med Hartkornsubjævningsloven, nemlig en Communallov, og det var jo da ganske naturligt, at man opfattede enhver Declaration om disse Sager, indtil denne Lov kom under Behandling. Nu har man derimod opfat Communallovens Udgivelse, og der er Ingen her, som veed, naar den kan blive vedtagen; thi det staaer jo ikke engang i Ministeriets egen Magt at staae en saadan Lov igennem, hvis ikke begge Thingene samstemme i de Principer, som indeholdes i det Udkast, det vil forelægges os.

Den ærede Minister har sagt, at Udtrykkene „frit og ufrit Hartkorn“ nu vare indifferente, men de vare ikke indifferente dengang, man gav Sædegaardseierne en særskilt Ret til at vælge til Amtsrådene; thi da anførtes som Grund til denne Ret for dem, at de skulde være der, for at varetage det frie Hartkorn Rettigheder i Conflicter med det ufrie Hartkorn; altsaa dengang var det ikke indifferent, men nu finder man det beqvemt at lade det være indifferent. Jeg kan ikke være enig i, at man saaledes lader Ordene have en forskjellig Betydning til de forskjellige Tider.

Den ærede Minister har sagt, at dette Lovforslag gif ud paa aldeles at tillintetgjøre den Indskydelse, som de større Eiendomsbesiddere burde have paa de communale Forhold; det maa jeg ogsaa tillade mig at modsigge; der er jo her i denne Lov slet ikke Tale om at indskrænke de saakaldte større Lødsseieres Udgang til Sogneforstanderskaberne uden Balg; nu er det jo Sogneforstanderskaberne, som skulde vælge Balgmændene til Amtsrådsvalgene